

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 26 czerwca 1953 r.

w sprawie zasad rozliczania kosztów dodatkowych powstałych w wyniku zatrudnienia robotników zamiejscowych.

Na podstawie § 3 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 14 listopada 1951 r. w sprawie zasad rozliczenia między przedsiębiorstwami wykonawczymi budowlano-montażowymi a zleceniodawcami robót budowlano-montażowych z tytułu kosztów wynikłych z zatrudnienia robotników zamiejscowych (Monitor Polski z 1951 r. Nr A-96, poz. 1338, z 1952 r. Nr A-1, poz. 20 i z 1953 r. Nr A-9, poz. 127) zarządza się, co następuje:

§ 1. Za robotników zamiejscowych w rozumieniu niniejszego zarządzenia należy uważać:

- 1) robotników zwerbowanych na zasadach określonych w uchwale nr 679 Prezydium Rządu z dnia 29 września 1951 r. w sprawie werbunku niewykwalifikowanej siły roboczej (Monitor Polski Nr A-88, poz. 1214);
- 2) robotników delegowanych na zasadach określonych w ust. 1 załącznika nr 14 do układu zbiorowego pracy w budownictwie z dnia 7 maja 1949 r., zmienionego protokołem dodatkowym do tego układu z dnia 27 maja 1950 r.;
- 3) robotników zaangażowanych specjalnie do prac wymagających częstych zmian miejsca na zasadach określonych w ust. 4 załącznika nr 14 do układu zbiorowego pracy w budownictwie z dnia 7 maja 1949 r., zmienionego protokołem dodatkowym do tego układu z dnia 27 maja 1950 r.

§ 2. 1. Delegowanie robotników niewykwalifikowanych do robót zamiejscowych może mieć miejsce tylko w przypadkach, gdy robotnicy ci wchodzić w skład wysokokwalifikowanych zespołów.

2. Delegowanie robotników niewykwalifikowanych do robót zamiejscowych — poza przypadkami wymienionymi w ust. 1 — dopuszczalne jest w wyjątkowych przypadkach za każdorazową zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego na okres nie dłuższy niż dwa miesiące.

3. Zatrudnienie robotników delegowanych (§ 1 ust. 2) — wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych — dopuszczalne jest za zgodą ministra właściwego dla wykonawcy.

4. Upoważnia się dyrektorów jednostek bezpośrednio podległych Ministrowi Budownictwa Przemysłowego do udzielania zezwoleń wymienionych w ust. 3 pod warunkiem, że zatrudnienie robotników delegowanych zgodne jest z zatwierdzonymi planami zatrudnienia. Dyrektorzy tych jednostek ustalą tryb i formę zezwoleń we własnym zakresie.

5. Zezwolenia, o których mowa w ust. 3 i 4, udzielane są indywidualnie dla każdej budowy objętej jednym tytułem inwestycyjnym, oddzielnie dla generalnego wykonawcy w zakresie robót wykonywanych siłami własnymi i oddzielnie dla poszczególnych podwykonawców bądź bezpośrednich wykonawców.

§ 3. 1. Koszty wynikające z zatrudnienia robotników zamiejscowych ustala zjednoczenie budowlano-montażowe w preliminarzu tych kosztów, sporządzonym w

formie kosztorysu dodatkowego do kosztorysu umownego wediug wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1, nie mogą być wliczone do kosztorysu umownego, w związku z czym nie mogą być ujęte zarówno w cenach jednostkowych jak i w oddzielnych pozycjach tego kosztorysu.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą przypadków, o których mowa w §§ 11—13.

§ 4. Kosztorys dodatkowy może obejmować jedynie:

- 1) świadczenia wynikające z uchwały nr 679 Prezydium Rządu z dnia 29 września 1951 r. w sprawie werbunku niewykwalifikowanej siły roboczej (Monitor Polski Nr A-88, poz. 1214);
- 2) świadczenia określone w załączniku nr 14 do układu zbiorowego pracy w budownictwie z dnia 7 maja 1949 r., zmienionego protokołem dodatkowym do tego układu z dnia 27 maja 1950 r.

§ 5. Ceny jednostkowe kosztorysu dodatkowego oblicza się na podstawie załączonej do kosztorysu dodatkowego analizy cen z uwzględnieniem świadczeń społecznych, bez uwzględnienia jakichkolwiek innych narzutów z tytułu kosztów ogólnych i administracyjnych.

§ 6. 1. Kosztorys dodatkowy sporządza się corocznie oddzielnie dla każdej budowy, objętej jednym tytułem inwestycyjnym, na dzień 1 stycznia albo na dzień rozpoczęcia robót. Kosztorys dodatkowy obejmuje koszt robót, prowadzonych w danym roku kalendarzowym.

2. Kosztorys dodatkowy sporządza oddzielnie każde zjednoczenie dla robót wykonywanych siłami własnymi.

3. Generalny wykonawca sporządza zbiorczy kosztorys dodatkowy, składający się z kosztorysu dodatkowego dla robót wykonywanych siłami własnymi oraz kosztorysów dodatkowych podwykonawców, bez doliczania jakichkolwiek narzutów z tytułu generalnego wykonawstwa.

§ 7. 1. Wskaźniki, o których mowa w § 3 ust. 2 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 14 listopada 1951 r. (Monitor Polski Nr A-96, poz. 1338), ustala się w wysokości określonej w tabeli, stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia. W ramach tych wskaźników centralne zarządy ustalą wskaźniki dla podległych zjednoczeń. Wskaźniki zjednoczeń dotyczą całości robót tych zjednoczeń. Ustalone dla poszczególnych budów wskaźniki mogą być zróżnicowane pod warunkiem, że suma kosztów, ograniczonych tymi wskaźnikami, nie przekroczy wskaźnika zjednoczenia.

2. Wskaźniki, o których mowa w ust. 1, odnoszą się do robót wykonywanych przez zjednoczenia siłami własnymi. Określają one stosunek kosztów wynikających z zatrudnienia robotników zamiejscowych do sum kosztorysowych w wartościach netto 1953 r.

§ 8. 1. Kosztorys dodatkowy, sporządzony przez zjednoczenie budowlano-montażowe, jest kosztorysem wiążącym w zakresie wysokości ustalonych w nim kosztów.

2. Za prawidłowość kosztorysów dodatkowych odpowiedzialne są zjednoczenia, które kosztorysy te sporządziły.

§ 9. 1. Wykonawca przedstawia kosztorys dodatkowy zamawiającemu przy zawieraniu umowy. Kosztorys dodatkowy na roboty prowadzone w roku 1953 wykonawca przedstawi w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia niniejszego zarządzenia, jeżeli umowa została wcześniej zawarta.

2. Wykonawca może przedstawić kosztorys dodatkowy po zawarciu umowy jedynie w tym przypadku, jeżeli konieczność zatrudnienia robotników zamiejscowych wynika po zawarciu umowy.

3. Zmiana kosztorysu dodatkowego przedstawionego zamawiającemu może nastąpić w przypadku, kiedy po przedstawieniu kosztorysu zaszły okoliczności powodujące zmianę w zatrudnieniu robotników zamiejscowych.

4. Okoliczności, o których mowa w ust. 2 i 3, potwierdza na aktualnym kosztorysie dodatkowym na podstawie planu zatrudnienia właściwy centralny zarząd lub zjednoczenie bezpośrednio podległe Ministrowi.

§ 10. 1. Koszty objęte kosztorysem dodatkowym zamawiający opłaca na podstawie oddzielnych rachunków miesięcznych, wystawionych przez wykonawcę w kwocie odpowiadającej rzeczywiście poniesionym wydatkom z tym zastrzeżeniem, że koszty te nie mogą przekroczyć sumy kosztorysu dodatkowego.

2. Za ustalenie kwoty rachunku odpowiedzialny jest wykonawca. Zamawiający uprawniony jest do sprawdzenia, czy rachunki nie przekraczają sumy podanej w kosztorysie dodatkowym.

3. Rachunki miesięczne, ujęte w sposób narastający, sporządza się według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 dla każdej budowy oddzielnie w ilości egzemplarzy, wymaganej dla faktur przejściowych.

4. Podwykonawcy sporządzają oddzielne rachunki miesięczne dla robót wykonywanych w swoim zakresie. Rachunek miesięczny generalnego wykonawcy obejmuje koszt robót wykonanych siłami własnymi oraz rachunki podwykonawców.

5. Rachunki miesięczne wystawiają:

- 1) podwykonawcy — do dnia 15 następnego miesiąca;
- 2) generalni wykonawcy — do dnia 20 następnego miesiąca.

6. Po sporządzeniu rachunków miesięcznych wykonawcy wystawiają żądanie zapłaty w trybie przepisów obowiązujących dla faktur przejściowych.

§ 11. 1. Zwalnia się za zgodą Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego zjednoczenia budowlano-montażowe, wymienione w wykazie, stanowiącym załącznik nr 4 do zarządzenia, od obowiązku sporządzania kosztorysów dodatkowych (preliminarzy kosztów) z tytułu zatrudnienia robotników zamiejscowych.

2. W stosunku do zjednoczeń, o których mowa w ust. 1, przepisy §§ 3—11 zarządzenia nie mają zastosowania.

§ 12. 1. Zjednoczenia, o których mowa w § 11, wprowadzają przy zawarciu umowy do kosztorysów umownych dodatkową pozycję, obejmującą procentowy dodatek do kosztu robót z tytułu kosztów wynikających z zatrudnienia robotników zamiejscowych.

2. Procentowy dodatek ustalony dla zjednoczenia obowiązuje bez zmian w stosunku do wszystkich robót

wykonywanych przez zjednoczenie siłami własnymi z uwzględnieniem przepisów ust. 3. Zasada ta nie ma wpływu na rozmiar zatrudnienia robotników zamiejscowych na poszczególnych budowach, co uregulowane jest w trybie § 2 ust. 4 zarządzenia.

3. Procentowy dodatek, ustalony dla zjednoczenia, może być zróżnicowany dla jednostek podległych, działających na pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym, pod warunkiem, że suma kosztów z tytułu zatrudnienia robotników zamiejscowych na wszystkich robotach, wykonywanych siłami własnymi zjednoczenia, nie przekroczy kwoty wynikającej z ustalonego dla zjednoczenia procentowego dodatku.

4. Właściwe centralne zarządy ustalą dla poszczególnych zjednoczeń procentowe dodatki (§ 12 ust. 1) w ramach wskaźników dla centralnych zarządów, określonych w trybie przewidzianym w § 7 ust. 1, przy czym § 7 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

5. Zjednoczenia, o których mowa w § 11, rozliczają się z zamawiającymi z tytułu kosztów wynikłych z zatrudnienia robotników zamiejscowych wyłącznie w ramach kosztorysów umownych, przy czym stawkę procentowego dodatku stosuje się do wartości faktury sprzedanej do wartości netto 1953 r.

§ 13. Zjednoczenia, o których mowa w § 11, planują i kontrolują koszty własne, poniesione z tytułu zatrudnienia robotników zamiejscowych, i obowiązane są czuwać, aby koszty te nie przekroczyły kwoty, wynikającej z dodatku procentowego, o którym mowa w § 12 ust. 4.

§ 14. Użyte w zarządzeniu określenia „zamawiający” i „wykonawca” mają zastosowanie zarówno w stosunkach między inwestorem a generalnym wykonawcą jak i w stosunkach między generalnym wykonawcą a podwykonawcą.

§ 15. 1. W zakresie racjonalnego zatrudnienia robotników zamiejscowych nadzór nad wykonaniem niniejszego zarządzenia sprawuje Departament Zatrudnienia i Płac.

2. W zakresie prawidłowości kosztorysów, fakturowania i kontroli kosztów nadzór nad wykonaniem niniejszego zarządzenia sprawują właściwe departamenty.

§ 16. 1. Tracą moc przepisy zarządzenia Ministra Budownictwa Przemysłowego nr 189 z dnia 31 grudnia 1951 r. w sprawie zasad rozliczania między przedsiębiorstwami wykonawczymi budowlano-montażowymi, podległymi Ministerstwu Budownictwa Przemysłowego, a zlecającymi robót budowlano-montażowych z tytułu kosztów wynikłych z zatrudnienia robotników zamiejscowych (Biuletyn Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego z 1952 r. Nr 1, poz. 1), z tym że sprawy wynikające z zatrudnienia robotników zamiejscowych w roku 1952 i w latach poprzednich regulowane będą nadal na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1953 r.

Minister Budownictwa Przemysłowego:

w z. S. Pietrusiewicza

Załączniki do zarządzenia Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 26 czerwca 1953 r. (poz. 818).

Załącznik nr 1

(zjednoczenie)

Budowa . . . . .
 Adres . . . . .
 Inwestor . . . . .
 Plan inwestycyjny 195 . . r. część . .
 dział . . . . . rozdział . . . . .
 Tytuł inwestycyjny nr . . . . .

KOSZTORYS DODATKOWY OKREŚLAJĄCY DODATKOWE KOSZTY BUDOWY W ZWIĄZKU Z ZATRUDNIENIEM ROBOTNIKÓW ZAMIEJSCOWYCH

Lp.	Wyszczególnienie kosztów dodatkowych	Jednostka	Ilość	Cena jednostkowa	Suma
I. Robotnicy delegowani przy możliwości codziennego powrotu do stałego miejsca pracy lub stałego miejsca zamieszkania.					
1.	Koszty przejazdów (środek lokomocji) na średnią odległość . . . . . km	roboczodzień			
2.	Ekwiwalent za czas podróży:				
	a) robotnik . . . . . kategoria	"			
	b) " . . . . . "	"			
	c) " . . . . . "	"			
	d) " . . . . . "	"			
3.	Różnica taryf międzystrefowych:				
	a) robotnik . . . . . kategoria	"			
	b) " . . . . . "	"			
	c) " . . . . . "	"			
	d) " . . . . . "	"			
II. Robotnicy delegowani przy niemożności codziennego powrotu do stałego miejsca pracy lub stałego miejsca zamieszkania.					
4.	Diety:				
	a) pełne	"			
	b) 75%	"			
	c) 60%	"			
5.	Koszty noclegu	"			
6.	Koszty przejazdów (środek lokomocji) na średnią odległość . . . . . km	roboczoprzejazd			
7.	Różnica taryf międzystrefowych:				
	a) robotnik . . . . . kategoria	roboczodzień			
	b) " . . . . . "	"			
	c) " . . . . . "	"			
	d) " . . . . . "	"			
III. Robotnicy zwerbowani.					
8.	Koszty werbunku	ryczałt			
9.	Koszty przejazdów (środek lokomocji) na średnią odległość . . . . . km	roboczoprzejazd			
10.	Diety za czas podróży	"			
11.	Koszty noclegu	roboczodzień			
IV. Robotnicy zaangażowani specjalnie do prac, których warunki wymagają częstych zmian miejsca pracy.					
12.	Koszty przejazdów (środek lokomocji) na średnią odległość . . . . . km	roboczoprzejazd			
13.	Strawne	roboczodzień			
		R a z e m:			

(słownie złotych . . . . .)

Kosztorys niniejszy sporządzony został zgodnie z zarządzeniem Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 26 czerwca 1953 r. w sprawie zasad rozliczania kosztów dodatkowych powstałych w wyniku zatrudnienia robotników zamiejscowych (Monitor Polski Nr A-67, poz. 818).

Załącznik nr 2

WSKAŹNIKI USTALAJĄCE MAKSYMALNY STOSUNEK KOSZTÓW WYNIKAJĄCYCH Z ZATRUDNIENIA ROBOTNIKÓW ZAMIEJSCOWYCH DO SUM KOSZTORYSÓW UMOWNYCH DLA CENTRALNYCH ZARZĄDÓW BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

Do czasu ustalenia na rok 1953 wskaźników kosztów należy w tym roku stosować wskaźniki obowiązujące w roku 1952, jak następuje:

I. Centralny Zarząd:	Wskaźnik	%
Śląsk	0,012	1,2
Południe	0,018	1,8
Północ	0,009	0,9
Zachód	0,018	1,8
Budownictwa Wodno-Inżynieryjnego	0,017	1,7
Budownictwa Lądowo-Inżynieryjnego	0,009	0,9
Konstrukcji Stalowych	0,040	4,0
Montażu Urządzeń Elektrycznych	0,028	2,8
Instalacji Przemysłowych	0,019	1,9
Zjednoczenie Robót Zmechanizowanych	0,053	5,3
Zjednoczenie Budowy Nowej Huty	0,011	1,1
Zarząd Budowy Metro	0,010	1,0

II. Wskaźniki podane w ust. I nie obejmują wskaźników ustalonych uchwałą Prezydium Rządu dla budowy Hut: Bobrek, Częstochowa i Kościuszko oraz dla Zjednoczenia Budowy Pieców Przemysłowych (Centralny Zarząd Śląsk) i Zjednoczenia Robót Wiertniczych i Fundamentowych (Centralny Zarząd Budownictwa Wodno-Inżynieryjnego).

Wskaźniki dla tych zjednoczeń będą ustalane przez Ministerstwo na podstawie kwartalnych planów składanych przez zjednoczenia zgodnie z okólnikiem nr 22 Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 26 marca 1952 r. (Biuletyn Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego Nr 4, poz. 31).

Załącznik nr 3

(zjednoczenie) . . . . ., dnia . . . . . 195 . . . . r.
 Kredyt planu inwestycyjnego 195 . . . r. zł . . . . . Budowa nr . . . . . (zlecenie . . . . .)
 część . . . dział . . . . . rozdział . . . § . . . . . Adres . . . . .
 tytuł inwestycyjny nr . . . pozycja wniosku . . . . . Inwestor . . . . .

RACHUNEK DODATKOWY Nr . . . . / . . . .

obejmujący koszty związane z zatrudnieniem robotników zamiejscowych na dzień . . . . . 195 . . . . r.
 dla zleceniodawcy . . . . .
 na podstawie umowy nr . . . . . z dnia . . . . . oraz kosztorysu dodatkowego z dnia . . . . . określającego dodatkowe koszty w związku z zatrudnieniem robotników zamiejscowych na sumę . . . . . zł.

1. Suma niniejszego rachunku dodatkowego

według poniższego wyliczenia . . . . . zł . . . . .

2. Suma poprzedniego rachunku dodatkowego

nr . . . . z dnia . . . . . zł . . . . .

Różnica do wypłaty . . . . . zł . . . . .

słownie . . . . .

(główny księgowy) . . . . . (dyrektor)

Wystawiono żądanie zapłaty nr . . . . . z dnia . . . . . *)
 Należność prosimy przekazać na nasze konto nr . . . . . w Banku Inwestycyjnym O/ . . . . . *)

*) Niepotrzebne skreślić.

Wyliczenie kosztów związanych z zatrudnieniem robotników zamiejscowych za okres od dnia . . . . .
195 . . . . . r. do dnia . . . . . 195 . . . . . r.

Lp.	Świadczenia	Koszt złotych
	R a z e m	

Suma powyższego wyliczenia nie przekracza sumy kosztorysu dodatkowego *).

Suma powyższego wyliczenia przekracza sumę kosztorysu dodatkowego, jako sumę niniejszego rachunku dodatkowego przyjmuje się zatem sumę kosztorysu dodatkowego wynoszącą . . . . . zł*).

*) Niepotrzebne skreślić.

Załącznik nr 4

WYKAZ PRZEDSIĘBIORSTW BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH ZWOLNIONYCH OD OBOWIĄZKU SPORZĄDZANIA PRELIMINARZA KOSZTÓW Z TYTUŁU ZATRUDNIENIA ROBOTNIKÓW ZAMIEJSCOWYCH

- I. Centralny Zarząd Montażu Urządzeń Elektrycznych:
1. Warszawskie Zjednoczenie Elektromontażowe,
  2. Łódzkie Zjednoczenie Elektromontażowe,
  3. Krakowskie Zjednoczenie Elektromontażowe,
  4. Stalinogrodzkie Zjednoczenie Elektromontażowe Nr 1,
  5. Stalinogrodzkie Zjednoczenie Elektromontażowe Nr 2,
  6. Wrocławskie Zjednoczenie Elektromontażowe,
  7. Gdańskie Zjednoczenie Elektromontażowe,
  8. Zjednoczenie Urządzeń Dźwigowych.
- II. Centralny Zarząd Instalacji Przemysłowych:
1. Warszawskie Zjednoczenie Instalacji Przemysłowych,
  2. Krakowskie Zjednoczenie Instalacji Przemysłowych,
  3. Stalinogrodzkie Zjednoczenie Instalacji Przemysłowych,
  4. Szopienickie Zjednoczenie Instalacji Przemysłowych,
  5. Łódzkie Zjednoczenie Instalacji Przemysłowych,
  6. Radomskie Zjednoczenie Instalacji Przemysłowych,
  7. Wrocławskie Zjednoczenie Instalacji Przemysłowych,
  8. Poznańskie Zjednoczenie Instalacji Przemysłowych,
  9. Gdańskie Zjednoczenie Instalacji Przemysłowych,
  10. Lubelskie Zjednoczenie Instalacji Przemysłowych,
  11. Przedsiębiorstwo „Urządzenia Klimatyzacyjne”,
  12. Przedsiębiorstwo „Urządzenia Wodne”,
  13. Przedsiębiorstwo „Chłodnie Przemysłowe”.
- III. Centralny Zarząd Budownictwa Wodno-Inżynierskiego:
1. Warszawskie Zjednoczenie Wodno - Inżynierskie,
  2. Krakowskie Zjednoczenie Wodno-Inżynierskie,
  3. Stalinogrodzkie Zjednoczenie Wodno-Inżynierskie,
  4. Zjednoczenie Budownictwa Inżyniersko-Morskiego,
  5. Zjednoczenie Robót Wiertniczych i Fundamentowych.
- IV. Centralny Zarząd Budownictwa Lądowo-Inżynierskiego:
1. Warszawskie Zjednoczenie Robót Lądowo-Inżynierskich Nr 1,
  2. Warszawskie Zjednoczenie Robót Lądowo-Inżynierskich Nr 2,
  3. Szczecińskie Zjednoczenie Robót Lądowo-Inżynierskich,
  4. Bydgoskie Zjednoczenie Robót Lądowo-Inżynierskich,
  5. Wrocławskie Zjednoczenie Robót Lądowo-Inżynierskich.
- V. Centralny Zarząd Konstrukcji Stalowych:
1. Zjednoczenie Montażu Mostów,
  2. Zjednoczenie Montażu Konstrukcji Przemysłowych,
  3. Zjednoczenie Montażu Urządzeń Przemysłowych,
  4. Zjednoczenie Montażu Urządzeń Kotłowych i Zbiorników,
  5. Przedsiębiorstwo Montażu Konstrukcji Stalowych Budowy Nowej Huty.
- VI. Zjednoczenie Budowy Pieców Przemysłowych.
- VII. Przedsiębiorstwo „Chłodnie Kominowe”.
- VIII. Zjednoczenie Robót Zmechanizowanych.